

Nom i llinatges: _____

1. Cerca, retalla i enganxa informació sobre els següents mites legitimadors de la desigualtat entre homes i dones, per exemple, des de la *Vikipèdia*. *L'enciclopèdia lliure*.

- La història bíblica d'Adam i Eva.
- La llegenda grega de Pandora.

2. Llegeix el text i contesta les preguntes que hi ha a continuació:

“En el món grecollatí es va mantenir el sistema patriarcal, que identificava l'home com l'únic portador del germen de la vida i la dona com a receptora. Aquesta ignorància sobre qüestions biològiques donaria al pare el poder absolut per damunt de la dona i els fills. Des d'aquesta concepció, la dona no solament quedava al marge dels assumptes públics a Grècia i Roma sinó que era tractada com un objecte deixat en herència, que depenia primer del seu pare, després del seu marit i, a l'últim, del seu fill. Així, a Roma, quan un ciutadà enumerava els béns que el lligaven a aquest món, esmentava en primer lloc els fills, després els honors rebuts a la ciutat, el patrimoni [...] i, en darrer lloc, la dona.

La tradició judeocristiana ha mantingut una posició desigual pel que fa a aquest tema. Els textos bíblics sobre la creació de l'home i la dona s'han interpretat justificant la subordinació de la dona a l'home: Déu seria masculí, l'autoritat seria de l'home perquè representa Déu, etc. De fet, el pes de la tradició jueva que subordina la dona a l'home era tan fort que els apòstols se sorprenien del fet que Jesús parlés amb dones.”

A. Fuertes i S. Ortigosa: Ètica (traducció)

- 1) Com era considerada la dona en la tradició grecollatina? I en la judeocristiana?
- 2) Què és una societat patriarcal? Per què hi abunden els mites que justifiquen de la desigualtat?
- 3) Quina influència creus que han pogut tenir aquestes concepcions tradicionals de la dona en la nostra societat?

3. Creus que a la nostra societat la dona té de les mateixes oportunitats que l'home? En quins aspectes està discriminada o en desavantatge en relació amb l'home?

4. Identifica la veracitat (V) o la falsedat (F) de les afirmacions següents:

Quan atribuïm a cada gènere un rol social específic caiem en la discriminació.

El gènere ens ve donat per naturalesa.

La divisió sexual del treball està en l'origen de la desigualtat i la discriminació.

L'home està més ben dotat per desenvolupar feines de comandament.

La violència domèstica inclou maltractaments físics, psíquics i verbals.

Existeixen països on les lleis exculpen la violència contra les dones.

5. Cerca a la xarxa actituds discriminatòries i denunciabls envers la dona. Una manera de fer-ho, per exemple, és anar a les edicions digitals dels grans diaris, mitjançant cercador i simplement retallar i enganxar la notícia, que moltes vegades es tradueix en violència de gènere. Una altra manera és anar a l'institut balear de la dona (<http://ibdona.caib.es>) i “tafanejar” una mica.

6. Consulta la pàgina web i següent fes les activitats:

<http://www.segundarepublica.com/index.php?opcion=2&id=44>

-1) Qui era Clara Campoamor? Quina va ser la seva contribució al progrés de la situació de la dona espanyola?

-2) Per què alguns sectors de l'esquerra s'oposaven al vot femení? Estava justificada aquesta oposició?

7. Llegeix el text següent i contesta les preguntes:

“Tolerància no és fer concessions, però tampoc és indiferència. Tolerància és conèixer l'altre. És el respecte mutu mitjançant l'entesa mútua. Hem d'abandonar els vells mites i aplicar el resultat dels estudis fets recentment segons els quals l'home no és violent per naturalesa. La intolerància no forma part dels ‘nostres gens’. La por i la ignorància són les arrels que causen la intolerància.”

Federico Mayor Zaragoza, Director General de la UNESCO, El Año de la Tolerancia, 1995

-1) En què consisteix la tolerància? Què la distingeix de la indiferència?

-2) Per què és important la tolerància per viure en democràcia?

-3) Quins límits té la tolerància? Quan alguna cosa no és tolerable en democràcia?

8. A partir de la lectura d'aquest text, explica què vol dir el mateix i per què la democràcia, a més a més d'atorgar-nos drets, també comporta deures i responsabilitats:

“La democràcia no és un estatus en què un poble es pugi instal·lar còmodament. És una conquesta eticopolítica de cada dia, que només es pot mantenir mitjançant una autocrítica sempre vigilant. És més una aspiració que no pas una possessió. És [...] una "tasca infinita" en què, si no es progressa, es retrocedeix, ja que fins i tot el que ja s'ha guanyat ha de ser reconquistat cada dia.”

José Luís López Aranguren: *Ética y política* (traducció).

9. Comenta el significat d'aquest text i relaciona'l amb el concepte de cohesió social:

“Si no hi ha menjar quan es té fam, si no hi ha medicaments quan s'està malalt, si hi ha ignorància i no es respecten els drets elementals de les persones, la democràcia és una clova buida, malgrat que els ciutadans votin i tinguin Parlament.”

Nelson Mandela: Discurs pronunciat a la Cimera del Mercosur, Ushuaia, juliol de 1998

10. Llegeix el text *Democràcia, diferents constituents*, que ofereix el web següent i contesta:

<http://www.xtec.cat/~lvallmaj/edupolis/7demos.htm>

-1) Quins són els components d'un Estat democràtic. Descriu-los breument.

-2) Defineix el concepte de democràcia de manera àmplia i amb les teves paraules.

11. Què són les eleccions?

“Les eleccions són el procediment mitjançant el qual els ciutadans i ciutadanes escollim les

persones que ens representen per exercir el poder polític”. Però... com funciona aquest procés? Són els partits polítics i les coalicions els encarregats de presentar unes llistes tancades amb els candidats i candidates que es presenten en cadascuna de les circumscripcions electorals. El repartiment d’escons varia segons l’àmbit territorial al qual ens referim, i s’afavoreixen clarament les províncies menys poblades.

Durant la campanya electoral els partits difonen, per mitjà de diverses estratègies de comunicació, el seu programa, on es troben resumides les seves propostes de govern. Després de la campanya arriba la jornada electoral i, posteriorment, el moment del recompte de vots.

Observa els resultats de les eleccions generals al Congrés dels Diputats del 12 de març del 2000 i fixa’t en la relació entre el nombre de vots i el d’escons.

Resultats de les Eleccions Generals del 12 de març del 2000 - Total Espanya

Cens 33.969.640

Votants 23.339.490

68,7%

Nuls 158.200

Vàlids 23.181.290

En blanc 366.875

Candidatura	Vots	%	i escons
Partido Popular (PP)	10.321.178	44,5	183
PSOE	7.918.752	34,2	125
Convergència i Unió (CiU)	970.421	4,2	15
Izquierda Unida-Esquerra Unida i Alternativa (IU-EUiA)	1.263.043	5,4	8
Euzko Alderdi Jeltzalea-Partido Nacionalista Vasco (EAJ-PNV)	353.953	1,5	7
Coalición Canaria (CC)	248.261	1,1	4
Bloque Nacionalista Galego (BNG)	306.268	1,3	3
Partido Andalucista (PA)	206.255	0,9	1
Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	194.715	0,8	1
Iniciativa per Catalunya-Verds	119.290	0,5	1
Eusko Alkartasuna (EA)	100.742	0,4	1
Chunta Aragonesista (ChA)	75.356	0,3	1
Unió Valenciana (UV)	57.830	0,2	0
Partido Aragonés (PAR)	38.883	0,2	0
Altres	639.504	2,8	0

Una vegada llegit, tracta de calcular quants vots necessita un partit per obtenir un escó. A quines conclusions arribes?

12. La llei d’Hondt

Per calcular quants candidats elegits corresponen a cada partit segons la quantitat de vots,

s'utilitza un sistema proporcional que rep el nom de llei d'Hondt i que afavoreix els partits més gran i més votats. Però per poder participar en el repartiment d'escons cal rebre com a mínim el 3% de vots vàlids emesos en la circumscripció. Les candidatures que obtinguin un percentatge menor de vots no es tenen en compte. Segons aquesta llei, el nombre de vots obtinguts per cada partit es divideix entre 1, 2, 3..., fins arribar al nombre de diputats que s'han d'escollir en cada circumscripció. Els quocients resultants s'ordenen de més gran a més petit i s'escullen els més alts. Exemple: Imaginem els resultats de les eleccions generals a la província de Palència, a la qual corresponen 3 diputats:

DIVISIÓ	PSOE	PP	IU
1	50.720	43.059	23.784
2	25.360	21.529	11.892
3	16.906	14.353	7.928
ESCONS	2	1	0

El sistema de càlcul dels candidats elegits et sembla bo? Quins creus que són els avantatges i els inconvenients? Coneixies aquest sistema de càlcul?

13. Els joves, passen de la política?

En les nostres societats, una de les formes de participació és la participació política. Formalment, cada 4 anys votem a les eleccions (municipals, autonòmiques o estatals) per tal d'elegir els nostres representants en les diverses assemblees legislatives. Aquests representants, en nom nostre, prendran decisions importants, que podent tenir conseqüències positives o negatives per a la nostra societat. Participar a les eleccions és un dret que tenim com a ciutadans i ciutadanes, però també és un deure. De totes maneres, no tothom està d'acord amb la utilitat del vot. Us proposem un debat sobre aquest tema sota el lema:

Qui no vota s'equivoca? Escriu i desenvolupa els teus comentaris sobre el tema..

14. Article extret de El País. 3/04/2011.

José Luis Sampedro está indignado y reacciona. Para explicarlo, el escritor, nacido en 1917, prologó un librito de enorme éxito, *¡Indignaos!* (Destino), del francés de origen alemán Stéphane Hessel, que nació aquel mismo año en Berlín, y ahora escribe al frente del libro *Reacciona* (Aguilar), que a su vez prologa su amigo Hessel.

¿Qué resorte ha movido a Sampedro, economista, escritor comprometido con su tiempo, académico, a expresar su indignación, a reclamar que la gente reacciona? El mensaje de Hessel, dice, "está dirigido principalmente a los jóvenes de un resistente luchador por la causa de los derechos humanos y las conquistas sociales logradas a lo largo del siglo pasado, en franco retroceso en estas primeras décadas del XXI".

De ese "ocaso de la sociedad" escribe Sampedro en *Reacciona*, el conjunto de escritos coordinado por la periodista Rosa María Artal, "iniciativa más completa y centrada en España", como indica el propio escritor. "Efectivamente", dice, "estoy indignado y reacciono ante la mentira reiterada de que la única salida posible de la crisis que se nos presenta sean las medidas neoliberales".

¿Qué hacer? "Como he dicho muchas veces, actualmente el dinero es la medida de todas las cosas,

confundimos economía de mercado con sociedad de mercado, convirtiendo todo en mercancía hasta el punto de aceptar la corrupción, es decir, la compraventa de seres humanos como algo natural que se avala en las urnas. Educados en este ambiente y con la finalidad de ser competitivos, productivos e innovadores, es decir, de tratarnos unos a otros a empujones, es difícil mantener la dignidad si no es mediante la autoreeducación".

El autor de *Conciencia del subdesarrollo* y *El río que nos lleva* ha mantenido siempre una enorme fortaleza en su compromiso con la sociedad. Es como un junco, y ahora, además, se pone al frente de iniciativas en las que él mismo acentúa esa fortaleza. Pero, ¿ha habido momentos de flaqueza? "Depende de lo que se entienda por flaqueza. Momentos de dudas y vacilaciones los tenemos todos los pensantes, especialmente cuando nos encontramos frente a decisiones que también incumben a terceras personas, a nuestros seres queridos. En general, puedo decir que no siempre he estado seguro de qué hacer, pero siempre he sabido lo que no debo hacer".

Ahora lo que más preocupa en Europa es, sobre todo, cómo se hace la política. ¿Qué hacer, qué falta en la política? "Falla precisamente la política. Con la mal llamada globalización, los poderes políticos han abdicado de su función política a favor de los financieros, lo que ha conducido a unos déficits **democráticos** importantes y a la crisis. Dicho sea en plural porque la crisis financiera eclipsa en los medios las crisis alimentaria, energética, ecológica, es decir, se trata de una crisis del sistema". La situación suscita cada día indignaciones nuevas, como dice Hessel y como dice él. La guerra, el paro, la economía. ¿Qué sentimiento le produce ahora la contemplación de este paisaje? "La respuesta es clara. La humanidad ha avanzado mucho en tecnología, pero muy poco en sabiduría y humanismo".

¿Y él esperaba esta debacle? ¿Qué estado de ánimo le produce? "Pese a la idea interesadamente reiterada de que nadie podía prever la crisis actual, somos muchos los pensadores y economistas que llevábamos advirtiéndolo sin ser oídos o tildados, en el mejor de los casos, de demagogos trasnochados. Sin ser el más importante de ellos, a modo de ejemplo, podría recordar las críticas burlonas al ensayo divulgativo que bajo el título *El mercado y la globalización* publiqué en 2002, en el que se advertía en lenguaje claro y conciso de las consecuencias que traería la alegre globalización. Por no hablarle de Economía humanista, algo más que cifras, una selección de algunos artículos de economía escritos a lo largo de mi carrera, el primero de ellos fechado en 1947. Quien los haya leído difícilmente pensará que lo que se define como debacle me haya pillado por sorpresa. Mi estado de ánimo es pues la serena y al tiempo indignada mirada de quien ya vive apeado del mundo que le rodea, en la sala de espera que son los últimos años de la vida".

Contesta:

-Quines són les idees principals del text? Quina és la referència sobre la democràcia? Què en pensa l'autor sobre la globalització? Estàs d'acord amb les idees principals del text? Justifica la teva resposta, tot realitzant una valoració personal sobre el que has llegit.